Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 218. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 4 (16) Octomvrie 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 3 Octomvrie v.

O sfinţire de biserică nouă, o înaugurare de localŭ nou de şcólă trebue sĕ ne bucure din punctŭ de vedere alŭ umanităţii şi alŭ progresului şi când se sĕvêrşesce la străinĭ. Noi nicĭ că suntemŭ aşa de egoiştĭ ca sĕ ne bucurămu numai când se sfinţesce o biserică nouă românéscă orĭ când se înaugureză unŭ localŭ nou de scólă românéscă.

Ne bucurămŭ când vedemŭ unŭ asemenea progresŭ, pentru că în biserică găsesce omulŭ mângâere sufletéscă, în scólă lumină sufletéscă.

In tóte părţile lumii, la ocasiunĭ de acestea persónele fruntaşe carĭ asistă le esemenea ceremonii se ferescŭ în vorbirile lorŭ de-a aduce biserica şi şcóla în legătură cu politica, şi cu atâtŭ mai puţinŭ cu o politică şovinistă într'unŭ stat, unde nu esistă o singură naţiune, ci atâtŭ de mutte naţionalităţĭ ca la noi.

Şoviniştii ungurĭ însĕ, precum în tóte întreprinderile lorŭ, aşa şi în punctulŭ acesta facŭ esceptiune de neamurile culte europene.

S'a înauguratŭ unŭ nou localŭ de şcólă în Deva şi s'a bĕutŭ pentru *spiritulŭ naţionalŭ maghiarŭ.*

Ar fi avutŭ înţelesŭ sĕ se golescă pahare pentru spiritulŭ naţionalŭ maghiarŭ, décă s'ar fi înauguratŭ unŭ localŭ de şcólă într'unŭ comitatŭ curatŭ maghiarŭ orĭ într'o Maghiariă, décă ar esista.

Dér la Deva, în centrulŭ unui comitatŭ aprópe esclusivŭ românescŭ, a vorbi la înaugurarea unei şcóle, fiă şi ungurescĭ, de spiritŭ naţionalŭ maghiarŭ, însemnéză a accentua, că menirea şcólei e în prima liniă de caracterŭ politicŭ, şi numai în a doua liniă menirea ei este luminarea poporului.

Şi într'adevĕrŭ, de câte-orĭ e vorba de a se deşchide o şcólă unguréscă într'unŭ ţinutŭ românoscŭ, celŭ dintêiu ţelŭ ce-lŭ au în vedere cortrarii noştri, este de a face din scólă unŭ instrumentŭ în serviciulŭ politicei de maghiarisare.

Ne-aducemŭ aminte, că încă rĕposatulŭ ministru ungurescŭ Trefort, vorbindŭ în dieta ungunéscă cu ocasiunea desbaterilorŭ asupra bugetului instrucţiunei, când s'a adusŭ la ordinea ḑilei şcólele ungurescĭ din Deva, a accentuatŭ, că acestea au menirea de a lăţi spiritulŭ naţionalŭ maghiarŭ în comitatulŭ Hunedórei.

Aḑĭ vine unŭ şovinistŭ şi spune acelaşĭ lucru, fără sĕ fiă desaprobatŭ, căcĭ mesenii ciocnescŭ paharele pentru întărirea spiritului naţionalŭ maghiarŭ.

Li se spune adecă Românilorŭ din Uniădóra, că în noua şcólă ungurésca are sĕ li-se înfiltreze copiilorŭ lorŭ, nu spiritŭ luminătorŭ, ci unŭ spiritŭ anti-românescŭ.

Bine şi consultŭ ar fi, décă copii românĭ ar fi ferițĭ de-a călca pragulŭ astorfelŭ de şcóle.

Dér décă totuşĭ sórtea le-ar fi atâtŭ de vitregă, încâtŭ sĕ nu le pótă ocoli, atuncĭ părinţii sĕ fiă cu băgare de sémă la apucăturile şi spiritulŭ cu care se 'ntorcŭ copii lorŭ din scóle de acestea acasă, şi de vorŭ observa că suntŭ neromânescĭ, sĕ facă ca copii lorŭ sĕ se scuture de ele când vorŭ trece peste pragulŭ casii, precum se scutură călĕtorulŭ de prafulŭ orbitorŭ şi 'năbuşitorŭ alŭ drumului.

Căcĭ ce Românŭ nu scie ce înţelegŭ şoviniştii prin lăţirea spiritului naţionalŭ maghiarŭ şi întărirea lui într'unŭ ţinutŭ atâtŭ de românescŭ?

Deschidă'şĭ Românii uniădorenĭ ochii'n patru şi sĕ nu uite că duşmanii lorŭ le-au pusŭ gândŭ rĕu.

Sĕ urmărescă tóte actele lorŭ şi sĕ întêmpine cu bărbăţiă orĭ-ce încercare duşmană d'a se săpa mormêntulŭ românismului din acel ţinutŭ.

DIN AFARA.

Pressa italiană consacră *visitei împĕratului* germanŭ *articulĭ însufleţiţĭ,* mai multe foi au apărutŭ cu portretulŭ împĕratului. Fóia conservatóre „Temps" ḑice: „Impĕratulŭ va fi în Roma motorulŭ unorŭ marĭ schimbărĭ. O credinţă mai bună bate la pórta Vaticanului şi strigătulŭ după reformă rĕsună sub bolţile lui. Italia represintă în Roma nu numai o naţiune unită, ci şi cultura redobêndită şi o liberare nu numai a ómenilorŭ, ci şi a consciinţei." „Opinione" scrie: „Două popóre se sĕrută fraţesce în Roma şi-şĭ sigiléză alianţa lorŭ în numele unui principiu alŭ dreptului modernŭ, care întrecutŭ a fostŭ în picióre şi care şi aḑĭ e negatŭ de biserică." „Popolo Romano" ḑice: „Impĕratulŭ Wilhelm nu scobóră Alpii ca sĕ ajungă la coronă, capulŭ sĕu e sfinţitŭ prin voinţa poporului sĕu, nu mai are nevoiă de ungerea Papei. Roma aparţine Italiei. Aceste marĭ evenimente trebuescŭ apĕrate cu orĭ-ce preţŭ. Alianţa Italiei cu Germania va ḑice lumei: Evulŭ mediu a trecutŭ pentru totdéuna, Italia şi Germania respectă pe orĭ şi cine şi apĕră pacea. Vai de acela, care o va tulbura!"

*

Mergerea împĕratului germanŭ Wilhelm la *Roma* n'a rĕmasŭ neturburată. Nu-i vorbă, strigăte ostile nu s'au auḑitŭ, dér s'au făcutŭ *demonstraţiunĭ antigermane* împărţindu-se la trecerea împĕratului pe strade o mare cantitate de hârtii micĭ, care aveau inscripţiunĭ: „Traiască Francia! Trăiască Alsaţia-Lorena! Trăiască Trientulŭ şi Triestulŭ! Josŭ alianţa triplă!" De asemenea când împĕratulŭ Wilhelm s'a dusŭ sĕ visiteze pe Papa, s'au mai aruncatŭ alte hârtii cu inscripţiunĭ antigermane. Alte manifestaţiunĭ antigermane s'au făcutŭ séra în faţa Quirinalului. Poliţia şi trupele au trebuitŭ sĕ intervină, făcêndŭ arestărĭ numĕróse. Intre arestaţĭ se află d-lŭ Albani, directorulŭ unui ḑiarŭ republicanŭ-socialistŭ, şi unŭ băiatŭ, carĭ împărţeau astfelŭ de hârtii cu cuvinte irredentiste italienescĭ şi franţuzescĭ. Se semnaléză şi o demonstraţiune a studenţilorŭ, carĭ au cerutŭ sĕ se dĕrîme pórta triumfală, prin care avea sĕ trécă conductulŭ.

*

FOILETONULŬ „GAZETEI TRANSILVANIEI."

(1)

NIŢĂ DRAGĂ.

Schiţă din vieţa unui muncitorŭ.

Şi Niţă Dragă a mersŭ într'o tómnă în Poiana, căcĭ era escursiunea băeţilorŭ dela şcólă; elŭ nu merse însĕ ca sĕ-şĭ petrécă, ci bietulŭ hamalŭ ducea în spate butoiaşulŭ studenţilorŭ pentru câte-va băncuţe de banĭ.

Niţă avea numele „Dragă" şi tocmai acésta arăta iubirea de care se bucura pretutindenea. „Dragă Niţă, ce'mĭ cerĭ sĕ ducĭ butoiulŭ ăsta? Dragă Niţă, ce-'mĭ cerĭ sĕ ducĭ saculŭ ăsta?" ḑicea unulŭ séu altulŭ, ér bietulŭ omŭ rĕspundea scurtŭ şi cerea aşa de puţinŭ, încâtŭ nimenea nu se tocmea cu elŭ, şi astfelŭ din vorba lumei rĕmăsese cu numele „Dragă."

Era pe drumŭ cu butoiulŭ în spate.

„A ostenitŭ bietulŭ!" ḑicea unulŭ, „e multŭ pănă în Poiana!" ḑicea altulŭ, când îlŭ vedea odihnindŭ, ér sĕrmanulŭ omŭ mergea în calea sa fără sĕ rĕspundă vre-o vorbă. Trecuse Tocilele şi după ce zăbovì puţinŭ pe unŭ bolovanŭ, ce se afla în capulŭ satului lângă cârciuma lui Tilocŭ, plecà înainte şi aşa pe la nouă césurĭ ajunse la Bisericuţă, o stâncă măricică cum urcĭ pe Oabĕnŭ. Aci se odihnì puţinŭ, îşĭ scóse pipa din gură şi privea la calea, ce o făcuse.

„Când ar cădea de a dura butoiulŭ!" îi trecù prin minte, rîse îşĭ scóse beşica cu tutunŭ din serbarŭ, îşĭ scuturà pipa de cenuşe şi de scrumŭ, o umplù, scăpărà şi o aprinse.

Se vedea Braşovulŭ, se vedea cetatea, şi Niţă Dragă par'că rîvnea sĕ fiă acolo, căcĭ orĭ cum, totŭ mai lesne duce omulŭ în spate décă nu este suişŭ. „Era mai bine, décă rĕmăneam în cetate!" gândea elŭ în sine, déră iute îi trecură gândurile, căcĭ lumea curgea şi lumea îi da zorŭ sĕ plece. „Dumnitale ţĭ-e lesne", grăia atuncĭ Niţă în glasulŭ sĕu grosŭ şi cam răguşitŭ, „dér ean sĕ ducĭ în spate butoiulŭ că te-aşĭ vedea eu cum ai suì Oabĕnulŭ."

După mai multe vorbe auḑite se ridicà în cele din urmă dela pămêntŭ, îşĭ aşeḑà hainele pe trupŭ şi privea la butoiu. Strînse din dinţĭ şi strînse atâtŭ de tare, încâtŭ îi crepà ţéva pipei. „Cum te-ai mai duce de vale când te-aşĭ rostogoli", ḑise elŭ în sine şi totŭ elŭ se întórse şi grăì; „Asta n'o facŭ, căcĭ eu m'am tocmitŭ cu ómenii." Işĭ mai purtà apoi puţinŭ ósele în drépta şi în stânga şi în cele din urmă se puse josŭ lângă butoiu, aruncà funia pe din dĕrĕtulŭ lui, cuprinse butoiulŭ cu ea, se incrosnià bine, se opintì odată, se ridicà, şi picurĭ de sudorĭ îi umplură fruntea.

Merse înainte pănă în Capulŭ Poienei şi aci se descrosnià.

Capulŭ Poenei, faţă de Braşovŭ, este unŭ platou întreruptŭ de micĭ coline, plinŭ de tufe de alunŭ, printre carĭ ţĭ-se perde vederea uitându-te în spre apusulŭ sórelui. In drépta pădurii, mai încolo, munţĭ negri coperiţĭ cu bradŭ şi icĭ-cólea printre arborĭ, în tocmai ca o ştirbitură la dinţĭ, se vede câte o stâncă pleşuvă coperită cu muschiu verde.

Niţă se odihnea şi nu admira nimicŭ Elŭ era dedatŭ cu aceste locurĭ şi era multŭ mai rosŭ de căratulŭ în spate, decâtŭ ca sĕ-'şĭ desfăteze ochii uitându-se la frumósele nimicurĭ. Elŭ se cugeta sĕ ajungă mai degrabă, sĕ-'şĭ ia cele trei băncuţe, sĕ trăiască puţinŭ bine şi sĕ se întórcă acasă.

Pornì mai departe, trecù Engelulŭ, se adăpà din „Ştubei" şi pe la 11 ajunse cu butoiulŭ la „Ţîpu lui Meşotă", unde îi eşiră înainte băeţii de şcólă şi-lŭ primiră cu mare alaiu.

Şesulŭ dela Ţîpu lui Meşotă era ticsitŭ de lume de par'că era unŭ têrgŭ. Icĭ era mésa dascălilorŭ, dincolo era tinerimea şi în tóte părţile bîjbăia loculŭ de lumea adunată, care 'şĭ petrecea în cântece şi 'n jocurĭ ca sĕ-şĭ uite de nĕcasurile ḑilei. Rărişteа tufelorŭ de alunŭ lăsa sĕ se vadă omŭ pe omŭ, deşì fumulŭ din miile de focurĭ aprinse umbla sĕlbaticŭ prin aerŭ şi par'că se întrecea spre a se unì în vĕzduhulŭ nemărginitŭ.

Niţă nu-'şĭ bătea capulŭ cu petrecerea, elŭ bietulŭ era obositŭ şi astfelŭ îşi căuta odihna, ca mai apoi sĕ se întórcă acasă.

*

Era pe la ḑece óre séra.

Nevasta lui Niţă, când şĭ-a vĕḑutŭ bărbatulŭ d'abia d'abia i-a deschisŭ pórta. „Nu puteai venì mai curêndŭ?" ḑise ea mĕsurându-lŭ cu ochii de susŭ pănă josŭ.

Casa lui Niţă, séu spunêndŭ dreptŭ, casa leichii Păuni a neveste-si era lipită de Cósta Prundului, era potŭ ḑice vîrîtă în Cóstă, căcĭ pentru a'şĭ face'o curticică, câtŭ sĕ încapă o crosnie două de lemne

Foile vienaze scriu articulĭ fórte aspri contra Bulgarilorŭ, carĭ agitéză cu atâta violenţă *cestiunea macedonénă*. „Neue freie Presse" avertiséză pe Bulgarĭ sĕ se feréscă d'a apropia fitilulŭ de magazinulŭ cu prafŭ, care le-arŭ puté căşuna celŭ mai mare rĕu. De asemenea „Fremdenblatt", combătêndŭ aspiraţiunile panbulgare, ḑice că nicĭ o putere nu va sprijini asemenea tendinţe, carĭ suntŭ contrare tractatului din Berlinŭ.

*

Din *Irlanda* se relatéză despre o mare întrunire poporală, ţinută la Tippary. Aci au vorbitŭ cincĭ deputaţĭ ţinêndŭ discursurĭ înfocate în contra asupritorilorŭ Englezĭ. D. Dillon, care a eşitŭ acum de curêndŭ din închisóre, s'a scusatŭ printr'o scrisóre că nu póte să ia parte, dér a învitatŭ adunarea sĕ esecnte iérna acésta o mare lovitură pentru libertatea Irlandei; totŭ astfel a fostŭ şi limbagiulŭ celorl'alţĭ representanţĭ parlamentarĭ. D. I. O'Connor a învitatŭ adunarea d'a dreptulŭ să ia pe duşmanŭ la ochiu şi sĕ întrebuinţeze arma de boycottagiu. D. Condon a declaratŭ, că au trecutŭ timpurile d'a mai ţiné discursurĭ. Acum, fie-care duşmanŭ alŭ causei naţionale trebue tratatŭ ca atare. În fine d. Tanner i-a întrecut pe toţĭ. „Cu hoţii de drumŭ şi de codru trebuie sĕ procédă omulŭ cum a făcutŭ sfântulŭ Patricius cu bróscele şi cu şerpii. Şurupulŭ boycottagiului trebue strînsŭ mai bine".

Sasii şi guvernulŭ ungurescŭ.

Deputatulŭ sasŭ *Schwicker*, alesŭ în Sighişóra ca deputatŭ dietalŭ guvernamentalŭ, a făcutŭ la 30 Septemvre o dare de sémă înaintea alegĕtorilorŭ despre *activitatea* în sesiunea dietală trecută. Etă în ce constă acéstă activitate:

„A căutatŭ sĕ viă în atingere cu cercurile guvernamentale, în care a găsitŭ cea mai binevoitóre prevenire, ba încrederea Sasilorŭ sighişorenĭ în bunăvoinţa guvernului a făcutŭ bună impresiune la loculŭ conducĕtorŭ, aşa că cu siguranţă se póte aştepta în viitorŭ sĕ se ia în considerare dreptele gravamine. Vorbitorulŭ protestéză contra pesimismului, care nu aştéptă dela viitorŭ nicĭ o îmbunĕtăţire. Elŭ găsesce, că vina principală a rĕului e împovărarea bugetului pentru scopurĭ militare, din care causă nu s'au putută face reformele necesare; laudă activitatea miniştrilorŭ ungurĭ, şi mai alesŭ pe Trefort, căruia, ḑice Schwicker, patria îi datoresce recunoscinţă durabilă, deşi din punctŭ de vedere alŭ confesiunilorŭ i se póte face óre-care imputare. Pacea între Sasĭ şi Ungurĭ, ḑice elŭ, e posibilă décă Sasii dovedescŭ încredere şi prevenire faţă cu guvernulŭ. Primulŭ pasŭ spre împăcare l'a făcutŭ Meltzl, altŭ deputatŭ sasŭ, care e cu distincţiune tractatŭ în cercurile de susŭ. Şi décă Tisza n'a declaratŭ espresŭ, că Sasii trebue sĕ-şĭ păstreze însuşirile lorŭ particulare şi sĕ se desvolte mai departe, totuşĭ modulŭ cum e tratatŭ Meltzl e o dovadă, că Sasii suntŭ apreţiaţĭ după valórea lorŭ, căcĭ Sasii şi Maghiarii suntŭ dela natură şi de istoriă chemaţĭ sĕ formeze în Ardealŭ o falangă. In fine vorbitorulŭ ḑice, că în principiu n'are nimicŭ de obiectatŭ contra rĕscumpĕrării regalielorŭ, numai câtŭ echivalentulŭ ce guvernulŭ îlŭ ofere proprietarilorŭ sĕ corĕspundă posesiunei facticĕ."

Cum vedemŭ, a vorbitŭ mai multŭ ca deputatŭ ungurŭ decâtŭ ca deputatŭ sasŭ. Şi dovadă, că alegĕtorii sasĭ au fostŭ fórte nemulţămiţĭ cu acéstă activitate a deputatului lorŭ, e rĕspunsulŭ ce i l'a datŭ decanulŭ (protopopulŭ) sasŭ Friedrich *Ernst*, care ţine la programulŭ naţionalŭ săsescŭ. Intre altele ḑise:

„Consimtŭ cu d-lŭ deputatŭ când ḑice, că poporulŭ săsescŭ n'are causă sĕ despereze de viitorulŭ sĕu. Potŭ asigura, că noi n'amŭ desperatŭ nicĭodată de esistenţa poporului nostru şi nicĭ aḑĭ nu vomŭ despera, deşi viéţa ni se face fórte grea. Vomŭ suporta şi vomŭ trece şi peste aceste greutăţĭ, căcĭ avemŭ încredere în puterea nóstră de a ne susţiné. Consimtŭ şi cu aceea, că avemŭ interese comune cu Ungurii. Cu atâtŭ mai bine décă şi guvernulŭ recunósce acésta, cum ḑice d-lŭ deputatŭ. Dér cum sĕ ne esplicămŭ, că are bunăvoinţă, când stămŭ în luptă pentru esistenţa poporului nostru? Lupta esistă, nu se póte nega. Décă esistenţa şi desvoltarea poporului nostru n'ar fi atacate şi ameninţate, n'am avé causă d'a ne lupta, căcĭ noi nu luptămŭ pentru plăcerea de a lupta, ci pentru că nu suntemŭ lăsaţĭ în pace. Cum sĕ ne esplicămŭ bunăvoinţa guvernului, când în cursulŭ anului ânteiu alŭ actualei periode dietale a trebuitŭ sĕ suferimŭ, nu promovarea, ci îngustarea bunelorŭ nóstre drepturĭ? Décă bunăvoinţa guvernului s'ar fi doveditŭ înlăturândŭ restricţiunile de până acum ale condiţiunilorŭ nóstre de esistenţă, atuncĭ ar trebui fără reservă sĕ aprobămŭ, că s'a făcutŭ pasulŭ ce în anulŭ trecutŭ nu l'am putută încuviinţa. Dér la nedreptăţile de mai nainte s'au adausŭ altele nouĕ.

„Puterea de producţiune a poporului nu s'a cruţatŭ, dovadă consemnarea dărilorŭ din urmă.

„Autorităţilorŭ nóstre bisericescĭ şi scolare şi oficiilorŭ comunale li s'a detrasŭ scutirea de porto pentru espedările lorŭ oficiale cu adresă germană şi numai avêndŭ adresă maghiară orĭ şi maghiară şi germană se primescŭ.

„Documente, care formézá unŭ obiectŭ de o inscriere în cărţile funduare nu se mai potŭ presenta de părţile interesate în limba lorŭ maternă, ci numai în limba maghiară.

„Cassele statului plătescŭ banĭ numai presentându-li-se chitanţe în limba maghiară.

„Fişpanulŭ acestui comitatŭ, organulŭ guvernului, a impusŭ magistrului oraşului Sighişóra, ca în corespondenţa cu comitatulŭ sĕ se servéscă de limba maghiară.

„Unei autorităţĭ de-ale bisericei nóstre, care, după dreptulŭ ce-lŭ dă şi legea scólelorŭ medii, a voitŭ sĕ numéscă unŭ profesorŭ de religiune ca sĕ o propună şcolarilorŭ sasĭ dela o scólă medià a statului în limba lorŭ maternă, i-s'a denegatŭ acestŭ dreptŭ.

„Acestea suntŭ fapte, care stau în contra-ḑicere cu legea de naţionalitate şi cu alte legĭ ale statului şi care nu dovedescŭ bunăvoinţă din partea guvernului ci din contră, că acesta şi organele lui nu se dau înderĕtŭ de a ataca şi a restrînge ca şi mai nainte autonomia nóstră bisericéscă, şcolară şi comunală, tăindŭ adâncŭ în viéţa poporului nostru.

„Ne póte linisci acum d-lŭ deputat, că în curêndŭ vomŭ avé pace înlăturându-se dreptele nóstre gravamine? I-amŭ fi recunoscĕtorĭ pentru o astfelŭ de temeinică liniscire." Vorbirea a fostŭ primită cu aplause.

Dr. Iosef *Bacon*, luândŭ cuvêntulŭ, ḑice că e gata a vota mulţămire d-lui deputatŭ pentru buna sa intenţiune, dér nu şi pentru calea pe care caută sĕ ajungă la ţintă, nicĭ pentru resultatulŭ ostenelelorŭ sale, care e nulŭ. Simpatica primire a d-lui deputatŭ în partida guvernamentală şi rĕspunsulŭ prevenitorŭ cum ḑice, alŭ ministrului preşedinte la cunoscuta vorbire a lui Meltzl (în sesiunea trecută a dietei) sunt vorbe góle. Antevorbitorulŭ a arătatŭ cu destule esemple cum se manifestă bună-voinţa guvernului în fapte. Vorbe góle suntŭ şi cele privitóre la ameliorarea finanţelorŭ. Pentru edificiulŭ parlamentului se votéză 15 milióne, ér nouĕ ni se ştergŭ 15,000 fl. din dotaţiune. Nimicŭ din ce a promisŭ guvernulŭ n'a îndeplinitŭ. De aceea oratorulŭ propune primirea următórei resoluţiunĭ:

„Recunoscêndŭ marea mĕsură de abnegaţiune care face sĕ aparţină, în împrejurările de aḑĭ, ca Germanŭ, partidei guvernamentale, adunarea de aḑĭ a alegĕtorilorŭ esprimă d-lui deputatŭ mulţămită pentru acéstă abnegaţiune dovedită în totŭ casulŭ numai în presupusulŭ nostru interesŭ. Dér în acelaşŭ timpŭ adunarea cu privire la aceea, că nicĭ întrarea deputatului nostru în partida guvernamentală, nicĭ cunoscuta vorbire a deputatului Meltzl, neautorisată de partida poporală săséscă, dér nicĭ desaprobată, n'au făcutŭ pe guvernŭ sĕ dea o dréptă apreţiare gravaminelorŭ nóstre, declară a privi orĭ ce ulterióră încercare în acéstă direcţiune ca fără perspectivă. Orĭ-ce ulterióră rĕmânere a deputaţilorŭ noştri în partida guvernamentală o primimŭ numai ca potrivitŭ d'a perde (noi Sasii) singurele douĕ bunurĭ naţionale ce ne-au mai rĕmasŭ, anume unitatea ideală cu conaţionalii noştri şi stima ce prin apĕrarea curagiósă şi hotărîtă a intereselorŭ nóstre naţionale ne-am câştigat'o pretutindenea, chiar şi la contrarii naţiunei nóstre. De-aceea provocămŭ pe d-lŭ deputatŭ ca, fără a mai aştepta o nouă jignire a intereselorŭ nóstre din partea guvernului, sĕ éşă imediatŭ din partida aşa numită liberală şi în tóte cestiunile sĕ se alăture la deputaţii partidei poporale săsescĭ."

După cetirea acestei resoluţiunĭ, Dr. Richard *Schuler* luă cuvêntulŭ ḑicêndŭ:

„Pentru reaua administrare, ce s'a încuibatŭ în comitatulŭ nostru, trebue sĕ fiă făcutŭ responsabilŭ guvernulŭ. Unde arbitriulŭ unei persóne stă mai pe susŭ de lege, acolo nu póte fi vorba de bunăvoinţa guvernului, cum ḑice d-lŭ deputatŭ. Guvernulŭ şi pressa şovinistă continuă, ca şi până acum, a amărî viéţa naţionalităţilorŭ. Cetăţênulŭ cu adevĕratŭ patriotŭ numai cu îngrijire póte privi în viitorŭ. Dările crescŭ apĕsându-ne totŭ mai greu. Manevra financiară a guvernului a trebuitŭ d-lŭ deputat sĕ o găséscă bună şi, mulţămită posiţiunei sale în partida guvernamentală, va trebui sĕ aprobe tóte manifestaţiunile guvernului atâtŭ de puţinŭ binevoitóre pentru noi. Ne-amŭ săturatŭ şi noi de atâtea frecărĭ, care consumă puterile nóstre de viéţă materiale şi ideale. In împrejurările de aḑĭ, posiţiunea deputatului nostru în partida guvernamentală, care ne separă de ceilalţĭ conaţionalĭ, e nenaturală. Susţinŭ propunerea lui Barcon şi rogŭ sĕ nu se voteze încredere deputatului, câtă vreme rĕmâne membru alŭ partidei guvernului".

Advocatŭ Carolŭ Roth, guvernamentalŭ, apĕră pe deputatŭ, dér publiculŭ se agită. Deputatulŭ Schwicker îşĭ sus-

---

vre-o câteva galiţe şi la o lipsă unŭ strai ca vara sĕ se culce afară, săpase în malulŭ Cóstei. Atâtŭ era de încăpĕtóre, încâtŭ nu s'arŭ fi putută certa în curte cu nevastă-sa. Se certau ei desŭ, nu'i vorbă, dér totdéuna unulŭ din ei era în curte, ér' celălaltŭ în casă, de nu cumva pórta era închisă, căcĭ atuncĭ trebuia unulŭ din ei, de obiceiu Niţă, sĕ stea în uliţă ca Păuna nevastă-sa sĕ nu se dea de golŭ când în cérta ei ar fi strigatŭ că ea s'a măritatŭ cu case, cu moşie părintéscă.

Niţă avea casă grea. Avea trei fete marĭ, dintre carĭ Linca era în Bucurescĭ, avea o fată măritată şi unŭ băiĕtŭ mai mititelŭ.

Niţă, cum sosi, întră în casă, se aşeḑă pe ladă, o ladă veche, ce o moştenise dela tată-sĕu, care deşi a fostŭ odată vopsită, se luase vopseaua de pe ea şi rĕmase albă ca unŭ moşnégŭ. Pe acéstă ladă şedea elŭ mulţămitŭ, şi nevastă-sa nu-i putea ḑice că n'ar sta pe averea lui, căcĭ într'adevĕrŭ Niţă adusese acéstă ladă încă dela mórtea tatălui sĕu. — Atâta avere avea şi elŭ.

Cum se aşeḑase pe ladă, se uita prin prejurŭ şi totŭ ce vedea i-se părea schimbatŭ. Mesciόra i-se părea mai mare, blidele mai curate, laviţele mai spălate, pĕreţii mai lucii, botele mai albe, tóte lucrurile i-se păreaŭ mai altfel ca de obiceiu. Nu-i vorbă, era obositŭ alŭ focului, şi oboséla pricinuia lucrulŭ acesta.

Totŭ uitându-se împrejurŭ, începŭ sĕ moţăe şi încetulŭ cu încetulŭ adormi dusŭ şi sforăia fericitŭ ca şi cum ar fi unŭ bogătanŭ într'unŭ móle patŭ de mătase.

Liniştea lui se strică, căcĭ Păuna nevastă-sa intră în căsciόră şi trânti uşa după obiceiulŭ sĕu, ceea ce însemna în limba lorŭ, arată-mĭ banii, ce i-ai câştigatŭ astăḑĭ.

Niţă somnorosŭ băgă mâna în şerparŭ, scotocĭ prin elŭ în lungŭ şi în latŭ, dér nu găsi nimicŭ. Acéstă întêmplare îlŭ făcu sĕ-şĭ uite de obosélă, îlŭ făcu sĕ-şĭ uite de somnŭ, se ridică oblu în picióre, descinse de şerparŭ, şi'lŭ scutură pe mesciόră. Unŭ nĕcasŭ îlŭ cuprinse când vĕḑù că nu cade nimicŭ. Îşĭ cunoscea nevasta, scia elŭ bine, că décă nu va găsi cele trei băncuţe, ce le luase dela băeţii de şcólă, va fi vai şi amarŭ de elŭ. Băgândŭ elŭ de sémă, că nu'sŭ banii nicăirĭ, îşĭ ridică ochii la nevastă-sa şi începŭ sĕ vorbéscă cu neîncredere.

Am luatŭ trei băncuţe, astăḑĭ a fostŭ o ḑi bună.

„Unde'sŭ băncuţele?" grăi Păuna uitându-se cu luare aminte la şerparŭ.

Niţă Dragă se zăpăci când auḑi gura neveste-si şi nicĭ nu-i mirare, căcĭ Păuna era stăpână în casă.

Într'aceea veni şi copilaşulŭ celŭ micŭ, care umbla totă draga de ḑiuliţă forfota pe la vecinĭ, şi cum întră în curte încă de pe trepte cerŭ de mâncare.

„Tacĭ la dracu!" strigă Păuna şi de cătrănită ce era, era mai sĕ-şĭ înhaţe bărbatu.

„Ce'i pe masă de mâncare?", întrebă băiatulŭ celŭ mai micŭ, alergă la masă, puse mâna în loculŭ, unde scuturase şerparulŭ, şi găsi cele trei băncuţe câştigate de tatălŭ sĕu.

Păuna, mama lui, iute luă banii şi'i puse degrabă în buzunarŭ.

Niţă băgă de samă, că s'au găsitŭ banii şi rîse plinŭ de mulţămire. Ca sĕ-şĭ arate şi faţă de fiulŭ sĕu mulţămirea, îlŭ giugiuli puţinŭ pe frunte şi vrêndŭ sĕ-i ḑică o vorbă bună, se uită la elŭ, îi apăsă umerii, îi dete una peste spate şi grăi: „alal sĕ-i fie, sciu că are sĕ se facă voinicŭ, stă de acuma sĕ ridice o gălétă". Astfelŭ vorbi Dragă şi se uită la nevastă-sa în semnŭ că adecă băiatulŭ lorŭ are sĕ fie destulŭ de procopsitŭ.

Niţă nu prea era vorbăreţŭ, ci din firea lui şi de nĕcasurile ce'i apăsaseră céfa, era tăcutŭ. Nicĭ nu i-ar fi statŭ bine sĕ fie limbutŭ, căcĭ atuncĭ nu s'ar fi potrivitŭ cu Păuna, cu nevastă-sa, care era gureşe, nu glumă.

Pe când steteau astfelŭ ocupându-se de băiatulŭ celŭ mai micŭ şi pe când Păuna puse pe masă de mâncare, intrară în căsciόră fetele, carĭ se întorceau dela lănărie, unde lucrau cu ḑiua pe câte patru duce una.

„Du-te de te culcă Niţă", ḑise Păuna, ér' Dragă eşi din casă, îşĭ luă unŭ ararŭ în care fusese mai înainte lână, merse lângă stoborŭ, îşĭ luă în capŭ căciula de iarnă, şi nicĭ una nicĭ două, fără sĕ-şĭ bată capulŭ cu frumseţea sĕrii şi cu frumosulŭ cerŭ presăratŭ cu stele, adurmi şi începŭ sĕ horcăe.

Păuna mai stătŭ puţinŭ de vorbă cu fetele, le mai spuse ce s'a întêmplatŭ prin vecinĭ, le povesti câte ceva dela postovăria unde lucra ea şi mai pe urmă copleşite de somnŭ se aruncară şi ele pe unŭ straiu în tindă.

(Va urma.)

ține punctulŭ sĕu de vedere maghiaronŭ, dice că nu recunósce o partidă poporală săséscă.

Guvernamentalii esŭ désupra și I. B. Misselbacher propune sĕ fiă condusŭ cu onóre deputatulŭ până acasă, ceea ce se și întêmplà.

Strașnicŭ șĭ-a înfiptŭ guvernul ghiarele în Sighișorenĭ!

SCIRILE ȘILEI.

In adunarea de pe Septemvre a comitetului administrativŭ din comitatulŭ *Bistrița-Năsĕudŭ*, inspectorulŭ r. de școle Iuliu Havas a raportatŭ, că comunele Ilva-mare, Ilva-mică și Măgura n'au voitŭ sĕ constitue senate școlare comunale pentru conducerea școlelorŭ lorŭ și de aceea inspectoratulŭ a denumitŭ câte-unŭ curatorŭ în fiă-care comună. Numitele comune, vĕdêndŭ acésta, șĭ-au venitŭ acum în fire — după cum se esprimă raportorulŭ lui „Kolozsvár“ — și vrêu ca ele însele sĕ esercite inspecțiunea asupra școlelorŭ lorŭ. Mai raportà inspectorulŭ, că pentru ocuparea posturilorŭ de învĕțătorĭ în Neposŭ și Rebra mare au concuratŭ peste 50 de învĕțătorĭ.

Óre așa sĕ fiă cu comunele Ilva-mare, Ilva-mică și Măgura?

* * *

Diarele unguresci scriu, că finanții unguresci dela graniță au prinsŭ dilele acestea o societate *de contrabandiștĭ* din România. Anume 5 locuitorĭ românĭ, vrêndŭ sĕ trécă dincóce 170 klgr. de piele brută, au fostŭ prinșĭ în drumulŭ lorŭ pe la Șanțulŭ vechiu de 2 finanțĭ. Patru dintre contra-bandiștĭ au fugitŭ, ér unulŭ a fostŭ deținutŭ. Diarele unguresci spunŭ, că acesta ar fi în anulŭ acesta alŭ 34-lea casŭ de contrabandiștĭ prinșĭ.

* * *

In stațiunea telegrafică *Budatelecŭ* a căii ferate vicinale Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița s'a sistatŭ predarea de telegrame de-ale statului și private.

* * *

La 19 Octomvre n. s'a înauguratŭ sĕrbătoresce noulŭ edificiu alŭ scólei reale din *Deva*, după cum spunŭ foile unguresci, în presența întregei inteligențe a comitatului Hunedóra. După serbare a fostŭ banchetŭ cu 120 tacâmurĭ. Au toastatŭ între alții Coloman Barcsay pentru întărirea spiritului *naționalŭ*.

Care, celŭ maghiarŭ?

* * *

„Cooperatorulŭ Brăileanŭ“ face cunoscutŭ, că Exposițiunea Cooperatorilorŭ din România în anulŭ 1890 se va ține la Brăila. Numitulŭ diarŭ rógă dér pe toțĭ Cooperatorii din țĕră sĕ se pregătéscă pentru acéstă exposițiune, despre care dice, că va fi una din cele mai frumóse și mai bogate. Comitetulŭ exposițiunei este deja întocmitŭ în Brăila prin inițiativa d-lui *D. C. Butculescu*. Informațiunĭ dă d-lŭ inginerŭ *C. S. Budeanu*, președinte alŭ cooperativei din Brăila și directorŭ alŭ diarului „Cooperatorulŭ Brăileanŭ.“

* * *

In *Sĕcelŭ* au arsŭ la 8 Octomvre n., pe când locuitorii se aflau la câmpŭ, o șură, două grajdurĭ și o șiră de paiă.

* * *

Cetimŭ în „România“: Joi 29 Septemvre, la 5 ore d. *D. Popovicĭ*, baritonistŭ, a fostŭ invitatŭ la castelulŭ Peleșului. Tótă curtea era față, fratele M. S. Reginei, prințulŭ de Wied, bardulŭ nostru Alexandri, și o mulțime de invitațĭ. După ceaiu toțĭ au trecutŭ în sala de musică. M. S. Regina a acompaniatŭ pe orgă cu măestriă de mare artistŭ. Pianulŭ a fostŭ susținutŭ de d-șóra Theodory cu talentu-i destulŭ de cunoscutŭ. S'a cântatŭ din diferițĭ autorĭ clasicĭ și modernĭ: Schumann, Medelssohn, Lőwe, Faure etc. etc. Cu astă ocasiă anunțămŭ, că d. Popovicĭ, înainte de a se reîntórce în străinătate (Kőnigsberg), unde este angajatŭ pentru érna viitóre, va da în Bucurescĭ unŭ singurŭ concertŭ sub augustulŭ patronagiu alŭ M. S. Reginei.

* * *

Principele Enricŭ de Prusia va sosi în curêndŭ în *Bucurescĭ*, fiindŭ însărcinatŭ a întórce visita ce Regele și Regina României au făcut'o împĕratului germanŭ Vilhelm.

* * *

D-lŭ *Alexandru Ciurcu*, precum comunică o telegramă din Parisŭ, a făcutŭ cu succesŭ la ierbăria dela Sevran esperiență cu noulŭ sĕu propulsorŭ în presența ministrului francesŭ de rĕsboiu d-lŭ de Freycinet și a unei comisiunĭ.

* * *

Diarulŭ „Politische Nachrichten“ e informatŭ din Berlinŭ, că cifrele puse de odinióră la disposiția împĕratului Fredericŭ pentru *corespondența sa secretă* cu autoritățile superióre ale imperiului, cifre, care în timpulŭ morții împĕratului se găseu încă în camera mortuară, au dispărutŭ. Fără îndoiélă că s'au furatŭ.

* * *

Din Bruxela, Luxenburg, Paris, München, Silesia și Galiția vinŭ scirĭ, că pe acolo *a ninsŭ* forte tare.

Mĕsurile guvernului românŭ contra streinilorŭ.

Amŭ comunicatŭ o scire din Sofia, cum că guvernulŭ românŭ ar fi dispusŭ, ca streinii carĭ debarcă în porturile române sĕ aibă pe documentele lorŭ de drumŭ visa unui consulatŭ românŭ. Étă ce comunică acum în acéstă privință „Agenția Havas“ din Bucurescĭ:

Informațiunile primite dela ministeriulŭ afacerilorŭ streine ne permitŭ de a declara inesactă scirea din Sofia, care spune că guvernulŭ românŭ interdice întrarea în România a individilorŭ carĭ n'ar avea pașapórte visate de consulatele regale din streinătate. Étă mĕsurile de ordine carĭ s'au luatŭ în adevĕr:

Guvernulŭ regalŭ a fostŭ informatŭ, că vapórele, carĭ sosescŭ în porturile române, debarcă asemenea persóne carĭ n'au acte de legitimațiă sĕu de călĕtoriă. Pentru a preveni inconvenientele carĭ resultă de aicĭ, s'a ordonatŭ ca căpitanii sĕu patronii vaselorŭ sĕ nu imbarce în streinătate pentru România persóne, carĭ n'au acte liberate într'unŭ mod regulatŭ de către autoritățile țĕrei streine respective. Ordinile guvernului regalŭ nu facŭ mențiune de visa consulilorŭ românĭ, ér instrucțiunile sale se referŭ mai în specialŭ la îmbarcarea pentru porturile regatului a persónelorŭ carĭ sosescŭ din țĕrile străine situate pe rîpa dreaptă a Dunărei.

După cum se telegrafiază acum din Sofia, guvernulŭ bulgarŭ a primitŭ informațiunĭ oficiale, carĭ dicŭ că România cere pașapórte regulate, dér nu visa consulatelorŭ sale. Neînțelegerea semnalată provine de acolo, că direcțiunea vapórelorŭ pe Dunăre interpretase rĕu primele instrucțiunĭ.

Intêmplărĭ diferite.

Lovițĭ de trăsnetŭ. Se vestesce din mai multe părțĭ, că în diua de 9 Octomvre n. c. locuitorii au fostŭ surprinșĭ de o furtună vehementă. Din Seghedinŭ se scrie, că acolo 3 ómenĭ au fostŭ omorîțĭ de acésta tempestate, ér în apropierea comunei Tompa-Sighet a fostŭ trăsnită coliba unui pescarŭ, în care se aflau 5 ómenĭ, dintre care 3 au fostŭ omorîți, ér 2 au amuțitŭ.

ULTIME SCIRĬ.

Parisŭ, 13 Octomvre. Cartea doctorului Mackenzie acusă pe doctorii germanĭ de incapacitate. Elŭ declară că doctorul Braman dete o lovitură mortală lui Frederic alŭ III, la 12 Aprilie, punêndŭ o canulă prea mare care provocà o supurațiune, și scurtà astfelŭ viéța bolnavului cu dece lunĭ celŭ puținŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Pesta, 15 Octomvre. Ministrulŭ-președinte Tisza va presenta în ședința de adĭ a camerei deputaților proiectulŭ de lege asupra rĕscumpărării regalielorŭ de către statŭ, precum și proiectulŭ asupra despăgubirii ce are sĕ se dee în urma întroducerii legii.

Viena, 15 Octomvre. Kalnoky a fostŭ primitŭ în audiență de către Regele Serbiei. Se póte constata, că politica Regelui față cu Austro-Ungaria a rĕmasŭ neschimbată.

Bucurescĭ, 15 Octomvre. Alegĕtorii liberalĭ au ținutŭ sub presidiulŭ lui Dumitru Brătianu unŭ mare meetingŭ. Mai mulțĭ conducĕtorĭ și partidei au ținutŭ vorbirĭ în favórea unirii tuturorŭ grupurilorŭ liberale.

Sibiiu, 15 Octomvre. Deputații sașĭ Kästner și Meltzl 'șĭ-au făcutŭ erĭ înaintea alegĕtorilorŭ dările lorŭ de sémă. Celŭ din urmă a ținutŭ o vorbire importantă în sensulŭ partidei poporale, plângêndu-se la urmă, că până acum guvernulŭ n'a arătatŭ nicĭ o prevenire mai mare față cu Sasii, din care causă Sasii trebue sĕ stăruiască ca și mai nainte în atitudinea lorŭ oposițională. Dările de sémă au aflatŭ aprobare din tóte părțile, și la propunerea lui Karl Wolf, care fără a'lŭ numi pe nume a criticatŭ aspru atitudinea lui Adolf Zay, adunarea a votatŭ cu strigărĭ furtunóse mulțămită și încredere ambilorŭ deputațĭ. Zay, care era de față în adunare, în fața disposițiunei ce domnea, găsì consultu sĕ nu vorbéscă. Cu unŭ întreitŭ și însuflețitŭ „hoch!“ pentru Rege și patriă, adunarea se terminà.

NECROLOGŬ.

Cristina Lemény ca soțiă, *Cristina, Alexandru, Valeriu, Valeria, Vasilie* ca fii și fiice, *Paulŭ Dragoșŭ* pretore ca frate, *Teresia Dragoșŭ*, ca soră, cu soțulŭ sĕu *Ioanŭ Hossu*, ca cumnatŭ și cu fii sĕi *Iuliu, Emilŭ, Nicolae, Alexiu*, ca nepoțĭ; precum și unŭ numĕrŭ mare de consângenĭ cu inima plină de întristare facŭ cunoscutŭ cumcă iubitulŭ lorŭ soțŭ, părinte, frate, cumnatŭ, unchiu și consângeanŭ **Vasilie Dragoșŭ de Coltirea**, jude reg. în pensiune și posessorŭ, în 8 Octomvre a. c. séra la 11 și $1/2$ óre în etate de 64 anĭ, în alŭ 33 anŭ alŭ vieței conjugale, a rĕposatŭ.

Rĕmășițele trupescĭ a defunctului se vorŭ înmormênta în 11 Octomvre la 1 oră d. a. în cimitirulŭ gr. cat. din Buteasa; liturgia funebrală pentru odichna sufletului alŭ rĕposatului se va celebra în 12 Oct. diminéța la 9 óre în biserica gr. cat. din Buteasa.

Buteasa, în 9 Oct. 1888.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată.

DIVERSE.

Efectele temperamentului asupra césornicelorŭ de busunarŭ. Observațiunĭ forte curióse s'au făcutŭ de către orologerĭ în privința acésta. O damă venea forte adeseorĭ la unŭ orologierŭ cu césorniculŭ ei de buzunarŭ pentru ca sĕ-lŭ îndrepteze, sĕu pentru că césorniculŭ înainta, sĕu rĕmânea înapoi. Pe câtŭ timpŭ ceasorniculŭ era acățatŭ în magasinulŭ césornicarului mergea de totŭ regulatŭ, îndată însĕ ce începea dama sĕ-lŭ pórte 'nu mai era în regulă. Orologerulŭ după ce a studiatŭ asupra acestei cause a găsitŭ, că adese-orĭ neregularitățile la césornice provinŭ din causa temperamentului purtătorilorŭ și a doveditŭ, că dama, care aducea césorniculŭ, era de unŭ temperamentŭ forte nervosŭ. Césorniculŭ se mișca, după influința temperamentului ei; când era nervósă și iute, césorniculŭ înainta, îndată ce era obosită și slăbită și césorniculŭ întârdia. Asemenea se găsescŭ unele corpurĭ omenescĭ care suntŭ electrice. Unŭ orologerŭ tênerŭ a trebuitŭ sĕ-șĭ lase meseria, din causă că corpulŭ lui conținea atâta electricitate, încâtŭ magnetisa arcurile dela césornice.

(„Meseriașulŭ Românŭ“)

Pănă la ce vêrstă potŭ trăi unele animale? Boulŭ pănă la 30 anĭ, calulŭ și măgarulŭ 35 anĭ, capra și óia 15 anĭ, porculŭ 20 anĭ, epurele de casă 10 anĭ, cânele 25 anĭ, pisica 15 anĭ, găina și curcanulŭ 12 anĭ, gâsca 30 anĭ, vrabia 25 ér corbulŭ mai multŭ ca tóte paserile.

Ce părțĭ ale fructului nu trebuescŭ mâncate. Omenii, mai alesŭ cu stomaculŭ slabŭ, se potŭ îmbolnăvi lesne, sĕu celŭ puținŭ a produce marĭ turburărĭ în intestine, décă înghitŭ coja piersicelorŭ și merelorŭ și sêmburii de cireșe, vișine, portocale și zarzăre, de órece tóte acesta suntŭ materii insolubile, mai totŭ astfelŭ e și cu cója strugurilorŭ. Omenii cu stomaculŭ slabŭ nu trebue sĕ mănânce prune.

Crescerea bureților. Unŭ învĕțatŭ austriacŭ dela Universitatea din Gratz a făcutŭ curióse experiențe asupra culturei bureților. Ii ia vii, îi taiă în bucățĭ și îi sémĕnă, după unŭ procedeu alŭ lui, în locurĭ alese cu îngrijire. In trei anĭ, o bucățică devine unŭ burete minunatŭ, alŭ cărui prețŭ este forte micŭ. Astfelŭ, în trei anĭ, cultura a 4000 de bureți, dimpreună cu dobênda capitalului pusŭ în afacere, a costatŭ 225 de francĭ. Se scie că se caută a se întinde rolulŭ buretelui în societatea modernă, sĕ se facă din ei filtrurĭ pentru lichide, sĕ se garniséscă mobile, sĕ se facă somiere etc.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.38	Vênd.	9.40
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.34
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.62	„	9.64
Lire turcescĭ . . .	„	10.92	„	10.95
Imperialĭ	„	9.92	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.95
Renta de hârtiă 5%	90.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	147.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.—
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.35
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguréscŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguréscŭ	130.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	122.90
Renta de hârtiă austriacă	81.45
Renta de argintŭ austriacă	82.25
Renta de aurŭ austriacă	110.—
Losurĭ din 1860	140.20
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	876.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	331.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	380.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	9.61
Mărcĭ 100 împ. germane	59.35
Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nru. 10,002—1888. 29 M. 3—3

PUBLICAŢIUNE.

Se aduce prin acésta la cunoscința publică, cumcă se vorŭ da în arendă josŭ însemnatele arăturĭ, parțelele de păşunatŭ, păşiunile de munte în fostulŭ Dominiu, aparținĕtóre comunei Braşovŭ, asemenea pămênturile aflătóre pe teritoriulŭ orăşenescŭ, pe cale de licitațiune verbală şi înscrisŭ pe lângă ulterióra aprobare din partea representanței comunale, conformŭ condițiunilorŭ aflătóre la oficiulŭ economicŭ orăşenescŭ în órele de cancelariă, în Braşovŭ, pe timpulŭ de 6 anĭ, adecă dela luna Septemvrie 1888 până în luna Octomvrie 31 1894 oferenţilorŭ.

Licitaţiunea şi ofertarea se ține *Joi în 18 Octomvrie a. c. la 8 óre antemeridiane în sala de şedințe în casa sfatului.*

Fiăcare licitantŭ are a depune, înainte de a i se da voiă la oferirea verbală, unŭ vadiu de $10^0/_0$ din preţulŭ de strigare, în mânile comisiunii de licitare. Ofertele scrise, care se vorŭ deschide după licitaţiunea verbală, au sĕ se predea închise, provĕdute cu denumirea acelui obiectŭ pentru care se oferéză, celŭ mai târdiu pănă în *17 Octomvrie a. c. la órele 6 postmeridiane,* dirigentului oficiului economicŭ E. Hintz.

In ofertele, provĕdute cu 50 cr. timbru, este neapĕratŭ de lipsă sĕ fiă conținută întocmai acea denumire a obiectului pe care se oferéză, asemenea sĕ conțină şi prețulŭ oferitŭ pe arêndă anuală, esprimatŭ în cifre câtŭ şi în litere, totdeodată şi declararea, că oferentulŭ cunósce condițiunile de arêndare şi licitațiune în totŭ cuprinsulŭ lorŭ şi se supune acelora. Asemenea are ofertulŭ sĕ conțină acludatŭ unŭ vadiu de $10^0/_0$ din suma oferită de arêndă.

Arendatorulŭ este obligatŭ sĕ depună o cauțiune egală cu prețulŭ de arêndă pe unŭ anŭ, şi décă arênda anuală trece peste 50 fl. este obligatŭ pentru facerea contractului de arêndare în forma unui documentŭ notarialŭ.

Obiectele de arêndatŭ suntŭ următórele, adecă:

I.

Pămênturĭ pe teritoriulŭ orăşenescŭ.

1. Livadealogofĕtului preţulŭ de strigare fl. 20
2. Pămênturile de fer mare şi micŭ . . . „ „ „ „ 30
3. Livadia în lipias „ „ „ „ 40
4. Livadia în Tratzko „ „ „ „ 8
5. Aşa numitulŭ părechea preotéscă . „ „ „ „ 15
6. Staffĕnulŭ mare şi micŭ . . . . „ „ „ „ 35
7. 2 petece de pămênt în Staffĕnŭ şi lângă Fântânióră. . . . . „ „ „ „ 50
8. Livadea vitelorŭ în Timişulŭ de susŭ . „ „ „ „ 5
9. Pămêntŭ comunalŭ pe partea de josŭ a scólei de înnotare „ „ „ „ 25
10. Partelele I şi II în Tabĕra mică. . . . „ „ „ „ 70
11. 16 parţele în Rogóza mică . . . . . . „ „ „ „ 100
12. Grădina lângă casarma „Lazareth“. „ „ „ „ 10
13. Păşunea Postovar şi colțu Crucului fără păşune de păd. „ „ „ „ 100
14. O livadiă pe Predél „ „ „ „ 30

II

Arăturĭ şi livedĭ în fostulŭ Dominiu.

1. Arăturĭ şi livedĭ în Apaţa. . . . . preţulŭ de strigare fl. 150
2. Arăturĭ şi livedĭ în Zêrnescĭ . . . . . . „ „ „ „ 170
3. Arăturĭ şi livedĭ în Vlădenĭ. . . . . . . „ „ „ „ 140

III.

Păşiunĭ de munte Allodiale în Branŭ şi Zêrneştĭ.

1. Păşiunile de munte „Tamas“ în Zêrneşcĭ afară de păşiunea de pădure . preţulŭ de strigare fl. 60
2. Păşiunea de munte Clobucetŭ . . . . . „ „ „ „ 200

Braşovŭ, 1888 Octomvrie 2.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Sz. 302—1888. végr.

Arverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 4118—1888 sz. a. kelt végrehajtást rendelö és a brassói kir. járásbiróságnak 6507—1888 kiküldetést tartalmazó végzése folytán az elsö erdélyi bank javára a brassói asztalos szövetkezet ellen 360 frt. töke és járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag felül foglalt és 650 frt. 40 krra becsült ingóságok u. m. butorzatok nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 7403—1888 sz. kiköldetést rendelö végzés folytán a helyszinén, vagyis a brassói asztalos társulat raktár helyiségén leendö eszközlésére 1888-ik évi *Október hó 16-ik* napjának délután 3 óraja határidoül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintet ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérönek becsáron alól is elfognak adatni, a netalán elsöbbségi igénylök pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesitség.

Az elárverezendö ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendö.

Kelt Brassóban 1888 év Október hó 2 án.

Borsos,
172 kir. birósági végrehajtó.

Brassóvármegye alispánjától.

9762—1888 sz. hoz.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatósága közigazgatási és gyámhatósági hivatalainak 1889 évi költségvetési elöirányzata az állandó választmánynak mai napon tartott ülésében hozott határozata folytán az 1886 évi XXI t. cz. 17 §-a értelmében közszemlére kitétetett és 15 napon át a hivatalos órákban az alispáni hivatal kiadójában mindenki által betekinthetö.

Brassó, 1888 évi oktober hó 5-én.

kir. tanácsos alispán helyett

Tompa Sándor,
171,2—1 föjegyzö.

Nru 11.387—1888.

PUBLICAŢIUNE.

Spre scopulŭ internărei a circa 60 de soldaţĭ din armata locală reg. ung. de honvedĭ pentru durata venitórei iernĭ evantualminte pe o durată mai mare se caută de cătră subscrisulŭ magistratŭ o locuință acomodată acestui scopŭ spre luare în chiriă şi anume celŭ puţinŭ pentru durata din 1 Noemvrie a. c. pănă la Sf. Gheorghe alŭ următoriului anŭ, eventualminte pentru o durată şi mai mare.

Referitórele obiecte de închiriatŭ pe lângă amintirea chiriei au sĕ se aducă până în 25 Octomvrie a. c. oficiului economicŭ orăşenescŭ, uliţa căldărarilorŭ Nru 518*b* etagiulŭ II, spre cunoscință.

Braşovŭ, 10 Octomvrie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu şi Adolf Albrecht.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.